

VENESKOSKEN KYLÄSUUNNITELMA

(Päivitetty 2007)

1. JOHDANTO

MOTTO

Veneskoski on kylä, jossa jokainen taplaa tyyliään kyläyhteisön hyväksi.

Kyläsuunnitelmassa kerrotaan yhteisistä päämääristämme. Se on pitkän tähtäimen suunnitelma, jossa pohditaan

- kylän nykytilaa ja tulevaisuutta
- kehitämmekö itse kyläämme, vai olemmeko muiden viettämissä
- yhteistyön ja kanssakäymisen merkitystä kyläyhteisön ja koko kunnan kannalta
- millaiset kehittämistavoitteet eri näkökantojen yhteensovittamisen kautta kylään laaditaan
- millaisin keinoin markkinoimme kaunista kyläämme

2. KYLÄALUE

LENNÄ OIKEASSA PARVESSA

Luo ympärillesi verkosto, joka toteuttaa samaa kuin sinäkin. Kysy. Ole utelias. Parhaat neuvot saat tekijöiltä, et arvostelijoilta.

2.1 Sijainti

Veneskosken kylän muodostavat Veneskoski, Euralankulma, Jyränkylä, Leppäruhka ja Paattikoski. Alueesta muodostuu Veneskosken koulupiiri, joka saa vahvistusta vielä Petkeleestä.

Alue rajoittuu Honkakosken, Venesjärven, Hapuan ja Tuunajärven kyliin. Kankaanpään keskustaan on matkaa 10 km ja Poriin matkaa kertyy 40 km.

Kylää halkoo valtatie 23, Karvianjoki koskineen ja käytöstä poistettu Pori – Parkano rautatie.

2.2 Rakennettu ja luonnonympäristö

Kahilankeidas on 142 ha:n kokoinen suoalue, joka pääosin on rämettä ja nevaa. Alueella on paljon allikoita ja runsas pesimälinnusto. Sinahmi on kooltaan 326 ha. Se on laskettu laaja järvi, jolle on kehittynyt rehevä suokokonaisuus. Sen osana on rehevä lampi – Jokilampi – jolla on runsas vesilinnusto, etenkin kahlaajalinnusto on rikas.

Kesäteatterialue on laaja, johon on rakennettu uutta, kuten kahvio ja varasto. Alueelle on siirretty vanhoja aittoja, luhti ja ”Korpelan” –talo. Alueelle on kaupunginarkkitehti tehnyt rakennussuunnitelman ja alue on myös osayleiskaavassa. Kaikkien rakennusten paikat pyritään tarkkaan miettimään, sillä paikan luonnonkauneus halutaan säilyttää.

Koulu ja sen piha vetävät kyläläisiä puoleensa. Kyläläiset ovat tehneet tuhansia talkootunteja koulua ja sen ympäristöä kunnostaessaan. Koulua pidetään kylän sydämenä.

Vanhat kivisillat ovat kylän upeimmat nähtävyydet. Rautatietä on hyödynnetty elämismatkailussa ja kyläläisten lenkkipolkuna. Joen ylittävältä sillalta on mahtava näköala joelle ja teatterialueelle.

Asuinrakennuskanta on maaseutumaista haja-asutusta. Varsinaista taajamaa kylässä ei ole.

Valtatie 23, joka kulkee kylän läpi, on Taidetie. Veneskosken kohdalle on sijoitettu kolme taideteosta.

3. HISTORIA

Nykyisyys elää kaiken menneen yhteenlaskettuna summana.

-Thomas Carlyle

Alueelta on tehty kivikautisia esinelöytöjä, mutta asutus levisi alueelle vasta 1600-luvulla, kun Veneskosken tila perustettiin. Vuoden 1774 kartassa näkyy Kuninkaisten jalkamyly ja saha on aloittanut toimintansa 1877. Teiden rakentaminen on aloitettu ”Soikanraitin” rakentamisella Karvianjoen yli. Tie on edelleen käytössä ja sen kolmikaarinen kivisilta kaunistaa kylä- ja jokimaisemaa. Rautatiesillat ovat vuosilta 1930-32, jolloin rautatie tarvittiin yhdistämään Haapamäki ja Pori. Nykyään liikenne radalla on lopetettu. Koulunkäynti kylällä aloitettiin vuonna 1917 ja koulurakennus valmistui 1928.

4. VENESKOSKI TÄNÄÄN

*Onnellisuus on parempaa kuin rikkaudet.
John Steinbeck*

4.1 Väestö ja asuminen

Asukkaita kylässä on n. 300 ja kotitalouksia n. 140. Väestön ikärakenne on Veneskoskella menossa hyvään suuntaan, sillä kylään on muuttanut useita lapsiperheitä ja suuntaus vaikuttaa samanlaiselta. Koulun oppilasmäärä kasvaakin tasaiseen tahtiin seuraavina vuosina. Tämä on ollut aktiivisen tonttipolitiikan ja henkilökohtaisen markkinoinnin ansiota. Tieto kylän viihtyisyydestä ja erinomaisesta sijainnista on levinnyt laajalle.

4.2 Palvelut

Kylän tärkein julkinen palvelu on koulu. Luokkia on 1-6 ja oppilasmäärä on 22. Koululla aloitti syksyllä 2005 kyläyhdistyksen ylläpitämä iltapäiväkerho. Yläaste ja lukio sekä useita ammatillisia oppilaitoksia sijaitsee Kankaanpään keskustassa, hyvien kulkuyhteyksien päässä.

Kauppa loppui 80-luvulla, mutta myymäläauto käy joka viikko, eikä lähimpään naapurikylän kyläkauppaan ole matkaa kuin kuusi kilometriä. Kesällä kylässä toimii myös kyläyhdistyksen ylläpitämä kesäkioski, jota kylän nuoret pyörittävät.

Julkiset liikenneyhteydet ovat hyvät, sillä kylä sijaitsee valtatievarrella, joka yhdistää Kankaanpään lähinnä olevaan isompaan kaupunkiin Poriin. Vanhemmat koululaiset hyötyvät useita kertoja päivässä kulkevista linja-autoista. Pienempien koululaisten pitkät koulumatkat on järjestetty taksikyydityksin, sillä kouluun on yhdistetty kaksi lakkautettua koulua.

Vapaa-ajan palvelupisteenä tärkein on kyläkoulu, jossa järjestetään monenlaista harrastustoimintaa; urheilukerhoja lapsille ja nuorille, jumppaa kaiken ikäisille, kudontapiiri, 4H -yhdistystoimintaa, pyhäkoulu, lähetyksen kirpputori ja seurakunnan erilaisia tilaisuuksia. Koulu on tärkeä kokoontumispaikka sekä kokouspaikka mm. kyläyhdistykselle. Se toimii myös merkittävänä keskuksena kesäteatterin toimintakautena. Ikäihmiset kokoontuvat koululla kerran kuukaudessa Seniori-kerhon ja ruokailun merkeissä. Kaseva vieraillee myös kerran kuukaudessa koululla ja tarjoaa kyläläisille palvelujaan.

4.3 Elinkeinot, työvoima ja työssäkäyntialueet

Vanha käsityöperinne on säilynyt vahvasti pärekoppien valmistuksen myötä yhtenä elinkeinona kylässä. Maatalous on vähentynyt, mutta säilyneistä tiloista on syntynyt suurempia yksiköjä. Kylässä tehdään myös metallialan alihankintatöitä, käydään kauppaa ja toimitaan rakennusosalalla.

Työikäisen väestön päivittäinen työssäkäyntialue on pääosin Kankaanpää, mutta myös Porissa ja Ulvilassa asti käydään. Kylässä on harvinaisen vähän työttömiä ihmisiä.

Kylässä toimii yrityksiä, joiden työssäkäyntialueena on koko Suomi sekä myös Viro ja Ruotsi. Niiden ansiosta Veneskoski on Suomen vakavaraisimpia kyliä.

4.4 Veneskosken yritykset

INNOSTU

*Ellet pidä siitä, mitä teet etkä innostu
joka päivä uudelleen, tee jotain muuta*

Antiikki Armada

Puh. 02-5781127, 050-3319002, 050-5648021

Aho Louhinta kts. PLP-Kivi Oy

Fysiokuntoutus Jarmo Raukola,

puh. 02-572 2211, 050-357 8677

Halme Juhani, herukanviljelijä,

puh. 02-578 9062, 044-578 9062

Hapi-Keittiöt Ky,

puh. 02 5783 129 / 040-546 8212

Jäniskangas Seija, korien valmistus ja myynti,

puh. 02-578 9044

Kallio Jorma; pärekorien valmistus ja myynti,

puh. 02-578 9145, 050-596 3896

Kaivinkoneurakointi Opatapa,

puh.02-578 9131

Kalliomäen mehiläistarhat,

puh. 02-578 9150, 050-540 3891

Kankaanpään Korikeskus,
puh. 02-578 9008, 050-591 2263

Kankaanpään Valokuvaamo,
puh. 02-572 1421, 050-511 9651

Karhuveistokset Huhtala,
puh. 02-578 9169

Kuuskosket ay, rakennusurakointi,
puh. 02-578 9110, 0500-590 475

Lehtimäki Sirpa, ompelutyöt, poppanat ja matot,
puh. 02-578 9074

Maatalouskonekauppa Heikki Kuuskoski,
puh. 02-578 9133, 0500-223 053

Maatalousyhtymä P & A Kaappa, mm. tyrnimarjan myynti
puh. 050-527 1373

Mattila Marja-Liisa, vyöhyketerapeutti,
puh. 050-531 2125

Mattila Tarja, ihoanalyysi ja kasvohoidot, kosmetiikkaa, ravintolisät,
kodinhoitotuotteet, puh. 050-354 1510

Multi Peste, auton varaosakauppa Osaset,
02-578 9158

PLP-Kivi Oy, louhinta,
puh. 02-578 9039, 0500-623 570, fax 02-789 054

Putkiduo Ky,
puh. 02-789 119, 0400-590 002

Rakennus Kuuskeri, Jorma Kuuskeri,
puh. 02-578 9139, 050-511 6901

Rakennus Rovio ay, rakennusurakointi,
puh. 02-578 9103, 0500-723 105

Salokangas Juha, kaivinkone- ja trakturityöt,
puh. 050-583 8387

Tmi Antero Kaappa, maa- ja metsätalouden konsultointi,
puh. 02-578 9089

Tmi Katja Kaappa, puutarha-alan palvelut,
puh. 02-578 9089

Tmi T Lehtimäki, Usa Car Parts,
puh. 02-578 9074, 0500-224 277

4.5 Toimivat järjestöt ja yhdistykset

Veneskoskella toimii aktiivisen kyläyhdistyksen lisäksi Maamiesseura, joka vuokraa kahvinkeittäimiä ja astiastoja sekä erilaisia maatalous- ja puutarhatyökaluja jäsenilleen ja myös muille. Maamiesseura järjestää myös erilaisia retkiä, joihin osallistuu omien kyläläisten lisäksi myös muita. Veto on urheiluseura, jossa on innokkaita kajakkipoolon harrastajia. He ovat osallistuneet jo useana vuotena kajakkipoolon SM-kisoihin hyvällä menestyksellä. Lisäksi kylässä toimii metsästys- ja kalastusseurat sekä Leppäruhkan Pienviljelijäyhdistys.

4.6 Tapahtumat ja harrastustoiminta

Kylän tärkein, kaikenikäiset yhdistävä harrastus on kesäteatteritoiminta. Kylä on tuottanut itse näytelmiä ja tehnyt yhteistyötä Kankaanpään Nuorisoseuran ja helsinkiläisen Lähiöteatterin kanssa. Ensimmäinen esitys teatterilla oli vuonna 1990.

Kansalaisopiston järjestämä kudontapiiri on kokoontunut koululla jo useita vuosia ja innostus on yhä voimakasta. Nuorille on 4H-kerhotoimintaa ja kyläyhdistyksen ylläpitämä jääkiekkokaukalo sekä urheiluseura Vedon järjestämä kanoottipoolotoiminta. Koulun ympäristössä kiertää valaistu pururata, jossa talvella on hiihtolatu. Innokkaille musiikin harrastajille, joita kylässä on runsaasti, on järjestetty musiikkikerho. Kesäkioskin yhteydessä on ahkerassa käytössä oleva minigolfrata.

Kyläyhdistys järjestää erilaisia tapahtumia, joista osasta on muodostunut jo perinne. Tällaisia ovat Kuutamohiihto naapurikylän kanssa läheiselle Kahilakeitaalle, Mustan munkin yö teatterikauden päätteeksi elokuussa ja pikkujoulut.

5. MITÄ AIEMMISTA SUUNNITELMISTA ON TOTEUTUNUT

*Elämää pitää rakentaa
tämän päivän mahdollisuuksista.*

Aiempia suunnitelmia kylän kehittämistä ajatellen on tehty, vaikka suoranaisesti kyläsuunnitelman nimikkeellä ei sellaista ole. Veneskoskella on tehty Elinkeinojen kehittämissuunnitelma 1986 - 87, Sofy-projekti 1991 ja Karvianjokilaakson kehittämissuunnitelma; Lempusta Soikkaan 2004. Niissä esitetyistä suunnitelmista on toteutunut monia. Tärkeimpiä ovat kaupungin

vesijohto, kesäteatterin kahvio ja varastorakennus, koulun sadekatos/varasto, lentopallokenttä, koululaisten iltapäiväkerhotoiminta, seniorien ateriapalvelu ja seniorikerho, tiedotuslehti Soikankieliset sanomat, koulurakennusten remontointi, tonttimainonta, ilmoitustaulu jne.

6. TULEVAISUUS

Kylän tulevaisuus näyttää valoisalta. Totutut hyvät käytännöt ovat edelleen käytössä mutta olemme mukautuneet hyvin muuttuvaan maailmaan. Uudet kyläläiset tuovat uusia toimintatapoja ja elämän virkeänä.

Jos Veneskosken asiat kehittyvät asukkaiden toivomalla tavalla, niin tulevaisuuden Veneskoski voisi olla seuraavanlainen kylä. Veneskoski on rauhallinen, turvallinen, hyväntahtoinen ja inhimillinen paikka, jossa kunnioitetaan erilaisia ja eri-ikäisiä ihmisiä. Kyläläiset ovat toteuttaneet Karvianjokilaakson kehittämissuunnitelman ehdotuksia omilla maillaan ja yhdessä on talkoiltu pusikoita pois maanomistajien myötävaikutuksella. Kylälle on tullut uutta yritystoimintaa, esim. etätyötä, it-yrityksiä ja kyläläisten omaan osaamiseen perustuvaa yritystoimintaa.

Koulun alueelle on saatu opaskartta ja kylän merkittävät kohteet on merkitty kohdekyyltein. Kevyenliikenteenväylä Kankaanpäähän on ahkerassa käytössä sekä asiointiliikkumisen että liikuntaharrastuksen puitteissa. Myös valtatie 23:n ali pääsee kulkemaan kävellen tai pyörällä turvallisesti. Autottomat kyläläiset pääsevät palvelutaksilla asioilleen ja kotipalvelu täydentää ikäihmisten palvelutarpeita. Harrastusmahdollisuuksia on monipuolisesti sekä koululla että teatterilla. Nuorisolle on omat kerhonsa ja seniorikerho jatkaa virkeää toimintaansa ohjaajansa johdolla. Koulun oppilasmäärä jatkaa kasvuaan.

Kylälle tulee sopivasti vuosittain uusia asukkaita, joille on tarjolla erilaisia tontteja rakennettavaksi. Koululle riittää lapsia ja koulun toiminta pyörii hyvin. Karvianjoessa virtaa puhdasta vettä riittävästi läpi kauniin maalaismaiseman ja aktiivisen kyläyhteisön.

7. KEHITTÄMISTAVOITTEET

Olen kiinnostunut tulevaisuudestani, koska aion viettää loppuelämäni siellä.

Erilaisissa tilaisuuksissa kehittämistavoitteita on kartoitettu ja seuraavat asiat koetaan tärkeiksi:

- Asukashankinta
- Talkoohengen vahvistaminen
- Koulun säilyminen
- Teatteritoiminnan ja –alueen kehittäminen
- Kylätalkkari
- Rappu-laituri teatterialueelle
- Verkostoituminen
- Katuvalot Niinimäenkujalle
- Uusien vapaamuotoisten tapahtumien järjestäminen
- Kesäkioskille terassi ja vesipiste
- Kohdekyllit teiden varsille
- Kunnallistekniikka

8. TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

OLE ROHKEA

Ole omaperäinen. Erotu massasta.

Keskity siihen, missä olet jo valmiiksi hyvä, jolloin tulet siinä ennen pitkää erinomaiseksi

Asukashankinta: Tonttien ja tyhjillään olevien talojen kartoitus, markkinointi lehdissä ja omilla nettisivuilla sekä Satakuntaliiton –sivuilla. Näin voidaan parhaiten taata koulun säilyminen.

Yhdistys- ja yhteistoiminta: Järjestetään erityyppisiä kokoontumisia, jatketaan vanhoja hyviä tapahtumia ja järjestetään uusille asukkaille tilaisuuksia tutustua kyläläisiin. Tuotetaan kesällä 2008 kesäteatteriesitys. Nimetään kylätalkkari ja verkostoidutaan kansainvälisesti.

Yhdyskuntatekniikka: otetaan yhteys tiepiiriin kevyenliikenteenväylän rakentamiseksi ja kaupungin päättäjiin katuvalaistuksen aikaansaamiseksi Niinimäenkujalle.

Rakennettu ympäristö ja luonto: Jatketaan teatterialueella olevien rakennusten kunnostustyötä. Merkitään kohdekyllteillä perinteisiä paikkoja esim. Hirviahde. Rakennetaan kioskille terassi ja vesipiste.

9. SEURANTA

Kyläyhdistys päivittää ja tarkastaa kyläsuunnitelman vuosittain ja luonnos hyväksytään vuosikokouksessa. Kyläyhdistyksen sihteeri huolehtii käytännössä muutosten teosta. Muutoksia voidaan tarvittaessa tehdä koko vuoden. Seurannassa voidaan toimenpiteet ryhmitellä toteutuneisiin asioihin ja kehitettäviin asioihin. Kaikki kyläläiset voivat osallistua kyläsuunnitelman toteuttamiseen ja päivittämiseen. Jotta toimenpiteet saadaan toteutettua, niin tarvitaan kyläläisten sekä eri seurojen ja yhdistysten ideoita ja talkootyötä. Vastuu kyläsuunnitelman toteutumisesta kuuluu kaikille kyläläisille.

10. VENESKOSKEN KYLÄN NELIKENTTÄ

Kylän nelikenttään on koottu kyläläisten esittämiä asioita. Ne on koottu eri tilaisuuksista mm. ideointiriihestä. Nelikentässä tarkastellaan kylän sisäisiä ja ulkoisia haasteita ja mahdollisuuksia.

Kylän sisäiset haasteet	Kylän sisäiset vahvuudet
- vähän tyhjillään olevia taloja- asutus hajanaista- kioski-kauppa puute- kevyenliikenteen väylä puuttuu- kyläläisten aktivointi tapahtumiin- kunnallistekniikka	- me-henki- kylähistoria dokumentoitu- kesäteatteri- toimiva koulu- muuttoliike positiivinen- kirjasto- ja kauppa-auto- Karvianjoki- rautatie- asumisviihtyvyys hyvä- viihtyisä ympäristö- yhteistoiminta- hyvä yhteishenki- rauhallisuus- maisema- luonto- sijainti- liikenneyhteydet- vahva usko tulevaisuuteen- soikankieliset tietosanomat- vahva usko tulevaisuuteen- yhdistystoiminta

Kylän ulkoiset haasteet

- koulun lakkauttaminen
- talkooinnon lasku
- rakennuslupien saanti

Kylän ulkoiset mahdollisuudet

- laajakaista
- uudet asukkaat
- koulun ympäristö
- teatteri
- kesäkioski
- valtatie 23
- vilkas yrittäjyys
- Karvianjoki
- Minigolfrata